

EDINOST

(Zjutranje izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

2 nvč.

V edinosti je moč!

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročilna znaša:

Obe izdaji na leto gl. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročilne se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Posilna, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Ročopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccola št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzobjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Dunaj 18. Govori se, da predsednikom avstrijske delegacije bržkone izvole barona Baquehema.

Rim 18. Kralj je sprejel v avdijenciji predsednika komore, Colomba. — Zvečer je bil ministerski svet, ki je določil izjavo, katero ministerski predsednik Pelloux poda v zbornici.

Budimpešta 18. Ravnatelj avstro-ogerske banke, dr. Kantz, poda v kratkem ostavko ter ostane v službi le do prihajajočega leta.

Rim 18. »Popolo Romano« pravi, da je vest o odstopu ministrov Visconti-Venosta in Bonassi izmišljena.

Petrograd 18. Minister za vnanje stvari, grof Muravjev, se je vrnil semkaj.

Madrid 18. Vlada je poslala križarja »Karol V« pred Barcelono. Ako tamošnji trgovci še nadalje ne bodo hoteli plačevati davkov, hočejo uporabiti proti istim skrajno silo.

Washington 18. Ministerstvo za mornarico je naročilo tri nove križarke in šest topničark.

Kolonija 18. »Kölnische Volkszeitung« javlja, da so Kitajci v Šantungu začeli preganjati kristijane.

Vojna v južni Afriki.

London 18. »Reuter« javlja iz Esteourta dne 15. t. m.: Boerci so baje zaseli vas Wenn, 25 milj od Escourta.

Laurenc Marpuez 18. »Reuter« javlja: Glasom transvaalskega uradnega lista so Boerci dne 15. t. m. zaprli veliki most čez reko Tugela blizu Colensa. Oddelek 600 Boercev je zasedel s topi sotesko Helpnakaar, da se postavijo proti Angležem, ako bi isti poskušali zopet polastiti se Pietermaritzburga.

Politični pregled.

TRST 20. novembra 1899.

Vojna v južni Afriki. Po zadnjih brzobjavnih vesteh moramo sklepati, da pri Ladysmithu mora sleherni hip priti do odločilne bitke, ako se to ni že zgodilo v tem, ko pišemo te vrstice. Nekateri zatrjujejo, da je bil angleški general White primoran zapustiti Ladysmith ter da se je pred granatami Boercev moral pomakniti na ali zahribe južno od mesta. General Buller je osebno prevzel poveljništvo čet, ki se zbirajo v Esteourtu, ter hoče na čelu istih rešiti generala White-a. Boerci, kakih 7000 mož, pa so se zbrali pri Ennersdalu. Le tem zapoveduje general Botha. Njegova naloga je, da prepreči, da general Bull ne pride Whiteju na pomoč. V to svrhu so Boerci okolico Ennersdalsko utrdili ter postavili tjekaj osem topov. Ennersdale je le pet angl. milj oddaljen od Esteourta. Na tem torišču se torej odloči, ali se je že odločila usoda Ladysmitha in tam obkoljenih angleških čet.

Domače vesti.

Odbor pol. društva »Edinost« bo imel nočoj ob 7. uri svojo sejo. Na dnevnem redu bo pogovor o obnem zboru.

Hrvat je venčal češki par. Dne 11. t. m. se je v Nemškem Brodu na Češkem poročil državni poslanec, dr. Eduard Brzorad, z gospico Vlasto Mayerjevo, a poročil ju je državni poslanec Vekoslav Spinčić. Ob venčanju je spregovoril diven govor v češkem jeziku, a zaključil je v hrvatskem tako ganljivo, da so bili mnogoštevilni svatje ganjeni do solz.

S posebnim zadovoljstvom beležimo, da se tudi izvajanja vrednega glasila istrskih Hrvatov popolnoma zlagajo z sodbo, ki smo jo izrekli mi povodom smrti blagopokojnega vladike Ivana N. Glavine. Tudi »Naša Sloga« povdarja, da pokojnik je bil po rodu in mišljenju Slovenec. Ali prepušljivi in mehki je bil nasproti italijanskim nazoviliberalecem. Velika pogreška njegova je bila, ko je ustanovil konvikt v Koprnu. Iz tega konvikta prihaja leto za letom mladeničev, napojenih od najradikalnejega italijanskega duha, duhovnikov, ki hrvatskemu ljudstvu propovedujejo v italijanskem jeziku! Druga nadaljna težka pogreška je bila, da je s pomočjo zaklada pok. škofa Dobrile v Trstu ustanovil konvikt, mesto v Pazinu. Za časa pastirovanja pokojnikovega so — tako izvaja nadalje »Naša Sloga« — začeli svoje strastno delovanje znani italijanski duhovniki, takozvani reformatorji, ki imajo danes prvo besedo med duhovščino v Trstu in katerih držovitost dela čisto velikih skrbi tudi višim duhovskim krogom. S prvega so umevali skrivati svoje namene pod krinko pobožnosti in namišljene verske znošljivosti. S prvega so hoteli imeti prst, a danes so nekomu vzrastli čez glavo. Blagi pokojni je tudi tem »reformatorjem« »pro bono pacis« puščal svobodno roko. Kdo se ne spominja protestov slovenskega ljudstva Trsta in okolice proti odpravi slovenskega jezika iz cerkve sv. Justa?! S tem je bilo sicer slovensko ljudstvo silno ogorčeno, ali nenasitni Italijani še niso bili zadovoljni, marveč so nadalje napadali dobrodušnega škofa. Popuščal je tudi tam, kjer ne bi bil smel, ali vsikdar z najboljim namenom. Nikogar ni mej nami — tako zaključuje puljski list — ki bi hotel trditi, da je pokojni vladika storil te pogreške, da bi jednemu koristil in drugemu škodil. Nikakor: on je bil plemenit in pošten, ali neodločen in premehak za nezdrave in trde odnoseje Primorja.

Nedolžni!! C. k. deželni šolski svet za Istro je sklenil, da je odstopiti od disciplinarne preiskave, započete proti četirje italijanskim dijakom na učiteljsko Koperskem, ki so povodom rojstnega dne glasbenika Verdija demonstrirali, kričé po ulicah: »Evviva l'Italia!« Od preiskave so odstopili, ker so se baje prepričali, da so dijaki — nedolžni!! Mi nočemo trditi ničesar, ni da so dijaki nedolžni, ni da so krivi, ali čudno se nam zdi, kako je mogel deželni šolski svet priti do prepričanja, da so nedolžni, že popred, nego je bila preiskava dovršena? Absolutno prav ima pa »Naša Sloga«, ko pravi, da nekdo mora biti kriv: ali italijanski dijaki, ker so demonstrirali, ali pa oni, ki so razredniku nekaj ovadili, kar se ni zgodilo!! Torej? Mi ne želimo nikomur slabega, ne zahtevamo, da bi koga proganjali, niti onih ne, ki demonstrirajo v velelaškem duhu. Mi nočemo prisezati tu, da so italijanski učiteljski v Koprnu krivi ali ne krivi, in tudi za slučaj, da so, izjavljamo jednostavno: ako

je onim gospodom, ki stoje više gori na braniku državne misli, prav tako, da se bodoči vzgojevatelji avstrijske mladine navzemajo takega duha, čemu naj bi se razgrevali mi?! Ali tu je nekaj dluzega vmes, na kar je že »Naša Sloga« namignila. Po sklepu deželnega šolskega sveta so naši dijaki v luči lažnikov!! Zato smemo zahtevati jasnosti in moramo le obžalovati, da je deželni šolski svet tako hitel se svojimi sklepi, še predno je bila preiskava zaključena. Jasno bodi! Potem pa — kakor rečeno — naj kaznujejo, ali pa ne, to je nam čisto vsejedno.

Mestni svet tržaški je imel v petek svojo XXVII. javno sejo. Na isti je župan povabil svetovalec, naj se dne 18. t. m. popeljejo gledat nove studence društva »Aurisina«. Dolga debata je bila o predlogu delegacije, da se doklada na županarino ima zvišati od 21% na 24%, kateri predlog so bili v prejšnji seji zavrgli, a ga je župan zopet stavil na današnji dnevni red. Svet. Cambon je protestiral proti takemu ponavljanju istega predloga, ker to nasprotuje obč. štatutu. Župan je bil menjenja, da bo tudi za prihodnje triletje zaprositi za najviše odobrenje za pobiranje te občinske doklade. Svet. dr. Venezian pa je dokazoval, da ne treba najviše sankeje, ampak le dovoljenja vlade za nadaljnje pobiranje te doklade. On je menjenja, da je v zadnji seji bil vprašavni predlog z 24 glasovi veljavno vsprejet, ter da ne treba 28 glasov, ker ne gre za stvar, ki bi potrebovala sankeje. Čuli so se še razni drugi nazori. Župan je predlagal, naj bi se iz te nove težkoče rešili na ta način, da glasujejo pred vsem o tem, da-li je od vlade izposlovati dovoljenje za nadaljnje pobiranje 21% doklade. Za drugo da že poskrbi kak — srečen slučaj!! Predlog, da je od vlade izposlovati to dovoljenje za nadaljno pobiranje 21% doklado, je bil sprejet jednoglasno.

Kako je sedaj pokriti višek izdatkov, ki nastane vsled večje zakupnine za čiščenje mesta? Razpravljanje o tem vprašanju so po dolgotrajni debati — odložili! Pred vsem mislijo baje obdačiti — smetišča.

Ko je dr. Mazona začel čitati razloge za osnovo posredovalnice za službe delaveev, se je zbornica lepo počasi izpraznila ter je moral župan ob 1/2 9. uri zaključiti sejo, ker niso bili več sklepni. Upravitelji občin, ki se hočete kaj naučiti, pridite v mestno zbornico tržaško!

Iz Rocola nam pišejo: Minolo nedeljo sem bil v gostilni g. Laha v Rocolu. Žalilo me je, ko sem videl in čul, kako so nekateri mladeniči in dekleta prepevali italijanske pesmi. Povsod drugod po okolici se je naše ljudstvo — hvala Bogu — jelo preej zavedati. Povsodi ustanovljajo pevska društva in prepevajo naše lepe pesmi, le v Rocolu se nočejo vzdramiti. In vendar bi tudi tu ne primanjkovalo pevcev in pevk! S pevskim društvom bi se udomačile miloglasne poštene pesmi in bi se počasi umikale tiste laške umazanke. Nekaj bi morali ukreniti v tem kraju, kajti nevarnost je vedno večja vsled priseljevanja Lahov in po krivdi slovenskih izdajic. Še je naših tu. Do teh se obračam s prošnjo: vzdramite se, ustanovite društvo v obrambo slovenskega življa v tem kraju! Na delo in Bog bo z vami!

Občni zbor pevskega društva »Kolo« se je vršil v nedeljo dne 12. t. m. popoldne v dru-

štveni dvorani. Iz poročila tajnikovega je posneti, da je »Kolo« v minolem letu priredilo tri samostojne koncerte, oziroma veselice, ter celo vrsto malih izletov. Priredilo je veliki izlet v Pobege, katerega so Pobežani častno vrnili. Polnoštevilno ali v oddelkih se je društvo udeleževalo skoraj vseh narodnih veselie v mestu in okolici.

Prometa je imelo to društvo 5395 gl. 30 novč., kar ni malenkost o sedanjih tržiških razmerah.

Izvoljeni so bili: dr. Edvard Slavik, predsednikom; Josip Kolb, Fran Kravos, Branimir Bone, Anton Vatovec, Ivan Zabrič, Josip Rože, Drago Malič, Julij Mikota in Vekoslav Volčič, odborniki; Josip Sosič, Josip Vičič in Avgust Demel, namestniki; Anton Kolar, Anton Sosič in Janko Skočir, pregledovalci računov.

V prvi seji dne 18. t. m. se je odbor konstituiral tako-le: Anton Vatovec, podpredsednik, Fran Kravos tajnik, Branimir Bone blagajnik, J. Kolb arhivar, Josip Rože nadzornik vaj. Dalje je odbor izvolil društvenimi poverjeniki gg.: Ivana Dolenea, Ivana Lukaničiča in Sebastjana Čenčurja, satrejeja.

Zakasnel protest. V gledališču slavnega Pirana bo imelo italijansko politično društvo za Istro dne 26. t. m. svoj občni zbor. Na dnevnem redu bo tudi protest proti hrvatskemu gimnaziju v Pazinu. Ta protest bo sicer malec zakasnel, ali to nič ne dé, saj gospoda dobe vendar zopet, česar iščejo: prilike, da bodo prav pošteno grdili nas Slovence in Hrvate. Saj za to jim gre in za nič drugega: hujskanje ne sme prenehati, dežela ne sme priti do miru.

Burja je vrgla ob tla 55-letno Jožefo Guličevo, ko je šla minolo soboto v mesto. Na zdravniški postaji se je pokazalo, da si je ob padcu strla levo roko.

Aretiranje. V soboto večer je policijski oficijal, g. Titz, aretiral v ulici Chiozza 22-letnega Josipa C., 18-letnega Alojzija G. in 16-letnega Virginija P., ker so na sumu, da so minoli mesec neki gospej, ko je šla iz gledališča »Politeama Rossetti«, ukradli zlato verižico, vredno 45 gl.

Zima je tu! Burja, ki brije že nekoliko dni prav občutno, nam morda kmalu prinese tudi snega. Magistrat opozarja, da imajo lastniki hiš skrbeti za to, da bo podstenje (trotuar) zjutraj do 8. ure očiščeno snega in leda ter potrošeno z žaganico, pepelom ali čim podobnim. Ako pada sneg po dnevu, treba trotuarje tudi po dnevu večkrat očistiti. Sneg je smeti puščati na kupih pred hišo na cesti.

Loterijske številke izrebane dne 11. t. m.:

Trst	10	85	9	11	77
Lina	49	36	34	78	33

Različne vesti.

Vzgledna gospodinja je soproga predsednika transvaalske republike, gospa Krüger. Ista še danes, uklad visoki starosti, pere, peče kruh in kuha. Kedar je mož doma, mu kuha vsaki dan kavo. Predsednik ne more prehvaliti nje kuhinjske umetnosti. Ona se oblači zelo preprosto. Več nego tri obleke ni imela nikdar. Vsa obleka je črna. Klubuka ima samo dva, ki sta Transvaaleem isto tako znana, kakor stari cilindri »strica« Pavla, kakor Boerci imenujejo svojega predsednika. »Teta« Krügerjeva je velika nasprotnica modri, ki uporablja cele tičice ali njih perje za nakit na klubukih. Svojo ljubezen do drobnih krilateev je pokazala enkrat na zanimiv način. Njenemu možu so namreč nekje hoteli postaviti spomenik. Inženir, kateremu je bilo poverjeno to delo, je predložil načrte tudi gospej Krügerjevi. Ista je bila zadovoljna sè sliko, le želela je, da bi se na cilindru izdoblila jamica, iz katere bi lahko pili — ptiči. To željo so ji izpolnili. In sedaj letajo ob času dežja celi roji ptičev okrog Krügerjeve glave, posejajo na rob visokega klubuka, kjer si gasijo žejo.

Nesreča železnici. V Schaerbeeku pri Bruslju se je dne 17. pripetila nesreča na železnici. Ker je bil jeden premikačev na ogibališču krivo postavljen, je trčil tovorni vlak iz Laekena v osebni vlak iz Anversa. En potnik je težko poškodovan, kakih 20 oseb je lahko ranjenih. Sreča je le, da se je to zgodilo na postaji, ko sta oba vlaka že vozila počasi. Škoda na vozeh je znatna.

Žalosti potitim sreem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znaneem, da je naš preljubi oče, brat in stari oče, gospod

Mihael Venutti

danes ob 1. uri popolnoči, po kratki bolezn, previden z sv. zakramenti za mirajoče in v 77. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo z sv. mašo v sredo predpoludne ob 9. uri, iz hiše žalosti št. 258, v Rojann (pri dvanajstih mrvah).

V Rojan, 21. novembra 1899.

Žaluojača rodbina.

Zaloga vina F. PETECH

TRST. - Via delle Poste št. 10.

Istrska in dalmatinska vina iz najslovesnih kleti. Cene brez konkurence, blago pristno in najboljše kakovosti. **Istrsko novo** fino 30. boljše 32. **Dalmatinsko** fino 30. **Opolje novo** fino 32 v vsakej množini v sodčkah in buteljkah od litra naprej franko na dom na katerikoli kraj mesta, **izven mesta franko užitniškega davka.** Naročbe v zalogi ali s pošto dopisnico.

NOVA DROGERIJA DRAGOTIN-A JENULL

v TRSTU. Via Geppa vogal Via Carradori 6.

je preskrbljena z vsem v to stroko spadajočim blagom. Priporočam zlasti vse predmete za čiščenje, barvanje in zboljšanje vina. Specijaliteti v zdravilih za govejo živino, konje, prešice itd., razkužilo proti bubonični kugi, razkuživa mila in razkužljivi prah za oblažiti zrak v vodnikih, straniščih, jamah itd.

Vse po nizkih cenah
Ozira se na svoje 26-letno službovanje v drogerijah v ulici Ghenga in Benvenuto ter obljublja točno in pošteno postrežbo se priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi.

Spoštovanjem
Dragotin Jenull.

Šivalnih strojev tovarniška zaloga Ivana Jax-a

v Ljubljani
Dunajska cesta 13.

priporoča svoje priznane najboljše šivalne stroje za domačo porabo in obrtniške potrebe

Cenilniki zastoj in franko

PRSNÍ PRAH (prah za izvožčke)

(ne kašljaj).
najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, zasližanju, nahodu in drugim katarinim afekcijam.
Škatljica z navodilom po 30 novč. Dviba se jedino v lekarni PRAXMARER, „Pri dveh zamorcih“ občinska palača, Trst.
Zunanje naročbe izvršujejo se obratno pošto.

Velika zaloga solidnega pohištva in tapecarij

Viljelma Dalla Torre v Trstu
Trg S. Giovanni hiš. št. 5 (hiša Diana).
Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo!

Prva kranjska tovarna

testenin

Žnideršič & Valenčič

v Ilir. Bistrici

priporoča svoje priznane **izborne testenine**, kot **makarone, fideline** in različne vloge za **na juho** v različnih kakovostih.

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem kraju v treh letih toliko testeninj zavžilo, kot najinih v teku enega meseca, kar jih izdelujeva.

Spoštovane gospodinjje, sezite po teh pristno domačih testeninah, katere pri nas sedaj še oni se slastjo zavživajo, ki dosedaj niso hoteli vedeti o njih, kajti najine testenine so bolj okusne, tečne in redilne kakor vsake druge in gotova sva, da se morajo vsakemu priljubiti, kdor jih le pokusi.

Dobé se v vseh prodajalnicah jestvin ali povsem zanesljive so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg. z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastoj in franko.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika vrazpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher v. Budimpešti, VIII Deutschgasse 8.**

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST - Via Malcanton št. 1 - TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimice in peresnice, ogledal in železnih blagaju, po cenah, da se ni bati konkurence.

Dr. JOSIP MARTINIS

doktor vsega zdravilstva in specialist za očesne bolezni se je preselil

v ulico Valdirivo št. 3, I. nad.

Ordinira na domu vsaki dan od 8 do 8 1/4 zjutraj n od 1 do 2 popoldne. — Za uboge od 2 do 3 v ulici Molin piccolo št. 1, I. nadstr.

FILIJALKA BANKE UNION V TRSTU

e peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli, kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter jih brestuje:

Vrednostne papirje:

po 2 ¹ / ₂ %	proti 5 dnevni odpovedi
" 2 ¹ / ₂ %	" 12 " "
" 3 ¹ / ₄ %	" 4 mesečni "
" 3 ¹ / ₂ %	" 8 " "
" 3 ⁵ / ₈ %	" 1 letni "

Napoleone:

po 2 %	proti 20 dnevni odpovedi
" 2 ¹ / ₂ %	" 40 " "
" 3 %	" 3 mesečni "
" 3 %	" 6 " "

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od 25. oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2¹/₂ % do vsakega zneska; izplačuje se do 20.000 gl. a cheque; za večje zneske treba avizo pred opoldansko borzo. Potrčila se dajajo v posebni uložni knjižici.

c) Zaračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bodi uradnih ur. Sprejema za svoje conto-currentiste, inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.